

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.207/2012/23.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2012. május 23. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta és 2012. június 4-én kihirdette a következő

ítéletet:

A tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt vádlott ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2012. január 18. napján kihirdetett 8.B.864/2010/32. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott szülői felügyeleti jogának megszüntetésére vonatkozó első fokú rendelkezéseket mellőzi.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja azzal, hogy az élet és testi épség elleni bűncselekmények egy rendbeli voltára utalást mellőzi.

A szabadságvesztés tartamába beszámítja a vádlott által az első fokú ítélet kihirdetésétől 2012. március 20-ig előzetes letartóztatásban töltött időt is.

A másodfokú eljárásban 21.700 (huszonegyezer-hétszáz) Ft - a vádlottat terhelő - bűnügyi költség merült fel.

Indokolás:

A Debreceni Törvényszék az első fokú határozatával vádlottat 1 rendbeli, a Btk. 166. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés i) pontja szerint minősülő emberölés bűntettének kísérlete, 1 rendbeli testi sértés bűntettének kísérlete (Btk.170. § (1) (2) bekezdés) és 4 rendbeli, a Btk. 195. § (1) bekezdése szerinti kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt halmazati büntetésül 9 év fegyházra és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt a szabadságvesztésbe beszámította. Elrendelte a Debreceni Városi Bíróság B.2522/2008. számú ítéletével kiszabott 1 év, 2 év próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés utólagos végrehajtását. A vádlott szülői felügyeleti jogát megszüntette a utónevű gyermekei vonatkozásában. Rendelkezett továbbá a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére, a büntetés súlyosítása érdekében, a vádlott enyhítés, a védő pedig részben felmentés, valamint a kiszabott büntetés enyhítése végett jelentettek be fellebbezést.

Az ügyész a fellebbezésének indokolásában az enyhítő szakasz alkalmazásának mellőzését, a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamának felemelését indítványozta.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.475/2010/12-I. számú átiratában a vádlott terhére bejelentett ügyészi fellebbezést fenntartva a fegyházbüntetés lényeges súlyosítására tett indítványt.

A vádlott a másodfokú eljárásban jogorvoslatát több beadványban részletesen indokolta. A másodfokú iratokhoz 6., 8. és 10. szám alatt csatolt iratokban egységesen tagadta, hogy gyermeke életét ki akarta oltani. Kifogásolta a rendőrségi és bírósági bizonyítást, valamint a törvényszék bizonyíték-értékelő tevékenységét is. Álláspontja szerint a megfelelő mélységben nem került sor ügyének tisztázására, ezért az ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt. Az elrendelt új eljárásban ugyanis ártatlanságát tudja bizonyítani.

A fellebbezési tárgyaláson az ügyész az átiratában foglaltakat fenntartva a fegyházbüntetés súlyosítását indítványozta. A közügyektől eltiltás tartamának felemelését célzó vádhatósági jogorvoslatot ugyanakkor már nem tartotta fenn, mivel az elsőfokú bíróság a törvényi felső határban, 10 évben állapította meg a mellékbüntetési tartamot. Ezen túl a polgári bíróság jogerős döntésére figyelemmel a szülői felügyeleti jog megszüntetésére vonatkozó rendelkezések mellőzését tartotta szükségesnek. Egyéb részekben az első fokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A fellebbezések nem alaposak.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be.348.§ (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírált.

A felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást alapvetően a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem feltétlen, sem olyan súlyú relatív eljárási hibát, mely az érdemi felülbírálatot kizárná.

Az eljárási szabályoktól ugyan részben eltért, mindez azonban nem érintette a bizonyítás törvényességét. A relatív, az ítéletet nem befolyásoló eljárási szabálysértések a következők.

A törvényszék a 2011. szeptember 28-i és október 4-i tárgyalásról a Be. 279. § (1) bekezdésétől eltérve nem értesítette a gyámhivatalt. A törvényi előírás szerint, ha az ügyész a szülői felügyeleti jog megszüntetését indítványozza, a tárgyalásról értesíteni kell a másik szülőt és a gyámhivatalt. Idézése folytán értesült a tárgyalásról, a gyámhivatal értesítésére azonban nincsenek adatok, mint ahogy a 2011. november 23-i tárgyalással kapcsolatban sem.

Az ügyben több tanú, így sértett, tanúk személyi adatait a néven kívül az eljárásban az elsőfokú bíróság zártan rendelte kezelni Be. 96. § (1) bekezdése alapján. Ennek ellenére a

tanúk idézéséről szóló, a lakcímet is tartalmazó kézbesítési igazolványok nyíltan az irathoz vannak csatolva a 19. és 25. sorszám alatt az elkülönített, zárt kezelés helyett.

A bíróság a tanúkat a 2011. szeptember 28. napjától kezdődő tárgyaláson (25.,28.,32.sz.jkv.) sürgősen figyelmeztette a mentő körülmény elhallgatásának törvényi következményeire. A 2010. évi CLXXXIII. törvény 134. §-a folytán ugyanis a Btk. 85. § (3) bekezdése 2011. március 1-jétől már nem írja elő a mentő körülmény elhallgatásának következményeire történő figyelmeztetést. A tanút ezért a Btk. 85. § (3) bekezdésében írtak szerint csak a legjobb tudomás és lelkiismeret szerinti igazmondásra, valamint a hamis tanúzás törvényi következményeire kellett volna figyelmeztetni.

A tárgyalás megkezdésekor, 2011. szeptember 28-án már hatályosak voltak 2011. július 13. napjától a 2011. évi LXXXIX. törvény 23. §-ával meghatározott, a Be. XXVIII/A. Fejezetében a kiemelt jelentőségű ügyek eljárási szabályai. A vádemeléskor e normák még nem voltak hatályban. A bíróság a 25. sorszám alatti jegyzőkönyv 2. oldalán, a Be. 554/b. § gc) pontja alapján helyesen megállapította, hogy az eljárást a Be. 554. §-ra figyelemmel kiemelt jelentőségű ügyként tárgyalja, mivel a vád tárgyát részben az emberölés súlyosabban minősülő esete képezi.

A tanúk kihallgatásakor azonban megszegte a Be. 554/N. § rendelkezéseit, mely szerint a tanács elnöke a tanú kihallgatásának kezdetén a Be. 85. § (2) (3) bekezdése szerint jár el, majd ezt követően, ha a tanú vallomásának nincs akadálya, az hallgatja ki, aki a kihallgatását indítványozta. Ezt követően a tanúhoz a másik fél és a vádlott, majd a tanács elnöke, a bíróság tagjai, a sértett és a magánfél, kérdéseket intézhet. A felülbírált ügyben azonban a tanács elnöke hallgatta ki, kérdezte elsőként a vád tanúit, ezáltal eltért a speciális perjogi normától.

A kiemelt jelentőségű ügyekre nézve jelenleg alakuló ítélkezési gyakorlat azonban a Be. 554/N. §-ban foglaltak részletezett megsértését csak relatív eljárási hibának tekinti, mely nem érinti a bizonyítás törvényességét, és nem teszi kizárttá a törvényi rendelkezéstől részben eltérő formában történt kihallgatás eredményének bizonyítékként értékelését, figyelemmel arra is, hogy a vádnak és a védelemnek is volt lehetősége részletesen a kérdéseit feltenni. E részben utal a másodfokú bíróság a Bf.II.238/2012/8.sz. határozatában kifejtettekre. Kiemelendő azonban, hogy a bíróságnak a büntetőeljárás általános és részletszabályait is feltétlen be kell tartania, azoktól sem pertaktikai, sem más okokból nem térhet el.

A törvényszék ügyfelderítési kötelezettségének nagyrészt eleget tett. A megállapított tényállás azonban részleges felderítetlensége és hiányosságai miatt a Be. 351. § (2) bekezdés a) és b) pontjában írt okból részben megalapozatlan.

Felderítetlen részben a tényállás, mert a törvényszék a helyes tényállás megállapítása szempontjából központi jelentőségű bizonyítékot a nyomozás során előterjesztő orvos szakértőt a tárgyaláson nem hallgatta meg sem gyermekkorú, sem sérülései tekintetében. Különös a gyermekkorú sértetténél, de sérüléseinek keletkezési módja kapcsán sem lett volna mellőzhető a meghallgatás. Ezen túl hiányosság volt megállapítható az elkövetés egyes részcsелеkményei, valamint a sértetti sérülések

tekintetében, továbbá a vádlott személyi körülményeit, gyermekei családi jogállását és a korábbi elítéléseit leíró tényállásrészben.

A részbeni megalapozatlanság a másodfokú eljárásban bizonyítás felvételével, orvos szakértő meghallgatásával és az iratok tartalma alapján kiküszöbölhető volt.

Az ítélet tábla a tényállást a Be. 352.§ (1) bekezdés a) pontja alapján a fellebbezési tárgyalás adatai, különösen orvos szakértő véleménye és az iratok tartalma alapján az alábbiak szerint egészíti ki, illetve helyesbíti.

A vádlott személyi-családi körülményeit, elítéléseit illetően.

- A Debreceni Városi Bíróság B.752/1989. számú ügyében a vádlottat különös visszaesőként ítélték el.
- A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a B.207/1995. számú ügyben a vádlottat 2 rendbeli életveszélyt okozó testi sértés büntette és folytatólagosan elkövetett életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérlete miatt marasztalta. A vádlott feltételes szabadságra bocsátással 1999. április 16-án szabadult, a büntetés kitöltésének időpontja 1999. december 31.
- A Debreceni Városi Bíróság a 45.B.1865/1997/76. számú, illetve a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság az 1.Bf.960/2000/3. számú határozatával a vádlottat lopás büntette és 5 rendbeli kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt mondta ki bűnösnek.
- A Debreceni Városi Bíróság pontosan a 17.B.2522/2008/8. számú határozatával ítélte el a vádlottat garázdaság vétsége miatt 1 év, 2 évi próbaidőre felfüggesztett börtönre. A jogerős ítélet tényállása szerint a vádlott feleségét, bántalmazta és fenyegette veréssel, szurkálással egy sörözőben.
- A Debreceni Városi Bíróság a 2010. június 1-jén kelt 70.B.2463/2009/15. számú és a Debreceni Törvényszék 2.Bf.670/2010/10. számú határozata folytán 2012. március 12-én jogerőre emelkedett határozatával súlyos testi sértés büntette miatt 1 év börtönre és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést a büntetés-végrehajtás 2012. március 21. napjától vette fogatba.
- A Debreceni Városi Bíróság a 2010. november 8-án kelt 24.P.22.311/2010/13. számú és a Debreceni Törvényszék 1.Pf.20.128/2011/4. számú ítélete folytán 2011. február 17-én jogerőre emelkedett határozatával vádlott és sértett szülői felügyeleti jogát nevű gyermekek tekintetében megszüntette.

A történeti tényállás tekintetében.

- A vádlott a szerszámnyelet jobb kezében tartva ütötte meg sértettet.
- sértett a vádlott fanyéllal történő ütése következtében pontosan a fejen a hajas fejbőr határán 2 cm-es roncsolt szélű és falú folytonosság megszakítással, valamint

e sérüléstől balra a halántéktájon 3 cm-es roncsolt szélű és falú folytonosság megszakítással járó zúzott sérülést szenvedett el. A sértettet az eszközös bántalmazás során, a fején 2 rendbeli, az alkarján 1 rendbeli, összesen 3 rendbeli erőbehatás érte.

- Gyermekkorú sértett a lócáról leesés esetén a műanyag kábel-szigetelés nyakára feszülése folytán életveszélyes vagy akár halálos eredménnyel járó akasztásos sérülést is szenvedhetett volna.

A tényállást a másodfokú bíróság a vádlott személyi körülményei és korábbi elítélései tekintetében az erkölcsi bizonyítvány, a csatolt büntetőiratok adatai valamint a Bíróság 24.P.22.311/2010. számú polgár peres iratai alapján egészítette ki.

A sértett elleni támadás részleteit illetően a tényállás-kiegészítés a sértett 2010. április 7-i rendőrségi tanúvallomásán (nyomozati irat 161. lap 3.bek., tárgyalás anyagává téve a 25.sz. tárgyalási jegyzőkönyv 11.oldala szerint), a fejsérülések tekintetében pedig orvos szakértői fellebbezési tárgyaláson előterjesztett véleményén (17.sz.jkv. 5-6.o.) és a sérülésekről kiállított orvosi látleleten (nyomozati irat 745.lap) alapszik.

sértett ellen elkövetett cselekményt leíró tényállásrész a másodfokú bíróság egyrészt orvos szakértő nyomozás során készített szakértői véleménye (nyomozati iratok 763-765.lap), a szakértő fellebbezési tárgyalási előadása, valamint a nyomozás során 2010. július 29-én lefolytatott bizonyítási kísérlet (nyomozati irat 423-429.lap) alapján egészítette ki. A szakértői bizonyítás anyaga és a bizonyítási kísérlet egymással összhangban támasztják alá, hogy a kiskorú sértett az akasztás folytán életveszélyes vagy halálos sérülést is szenvedhetett volna.

A kiegészítéssel és helyesbítéssel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be. 352. § (2) bekezdés értelmében a másodfokú ítélezés alapját képezte.

Az elsőfokú bíróság a lényeges bizonyítékok megvizsgálta és azokat okszerűen, a logika szabályai szerint perrendszerűen értékelte. Nagy alapossággal vonta vizsgálat alá a vádlott védekezését, a cselekményt közvetlen átélő s arról közvetve információt szerző tanúk vallomását, az orvos szakértői véleményt, a bizonyítási kísérlet adatait, valamint más fontos okirati bizonyítékokat.

A törvényszék részletesen elemezte a vádlotti védekezést és helyesen, kifogástalan indokolást adva vetette el a ténymegállapítások során a terhelt vallomásait, melyek hitelt érdemlőségét a személyi, a szakértői és tárgyi bizonyítás anyaga is meggyőzően cáfolta.

sértett a büntetőjogi főkérdésekkel kapcsolatban alapvetően egységes, ellentmondásmentes vallomásokat tett. Kétségtelen, hogy a vádlott által használt eszköz tekintetében merültek fel eltérések, azonban az elsőfokú bíróság e körben is helytállóan foglalt állást, amikor a fanyéllal való ütések látta bizonyítottaknak, ezt a bizonyítás személyi része, de különösen az orvos szakértői vélemény is megerősítette. Bár a fellebbezési tárgyaláson a szakértő nem zárta ki a vascsóvel történt ütések, a fanyélról biztosított vérgyanús szennyeződés és a sérülések jellege alapján, figyelemmel a vádlotti vallomásra,

valamint a perbeli tanúbizonyításra is, kétséget kizáróan lehetett arra következtetést vonni, hogy a fanyél volt az eszköz.

Feleségének a sérülésokozást maga a vádlott sem vitatta, a vétlen formájú keletkezési mód, a sértett által az eszközbe belehajolás azonban életszerűtlen védekezés, melyet megnyugtatóan cáfoltak a törvényszék által elfogadott bizonyítékok.

elleni cselekményre nézve is hibátlan az első bírói bizonyíték-értékelés. tanúvallomása, a kiskorú sértett és részben, az elsőfokú bíróság által indokoltak szerint rendőrségen és a nyomozási bíró előtt tett vallomása, összhangban vallomásával, meggyőző erővel döntötte meg a bűncselekmény tagadásában, a cselekvőség súlyának csökkentésében megnyilvánuló vádlotti vallomások hitelt érdemlőségét. E személyi bizonyítékok a nyomozás során végzett bizonyítási kísérlettel, valamint az orvos szakértői bizonyítás anyagával olyan zárt kört alkotnak, melyek kétséget kizáróan bizonyítják a vád szerint a vádlott általi elkövetést.

A másodfokú tárgyaláson a védő kiskorú sértett sérelmére elkövetett cselekmény során használt műanyag kábel főbb jellemzőinek, szakítószilárdságának szakértői vizsgálata iránt terjesztett elő bizonyítási indítványt, melyet az ítéletábra elutasított. A másodfokú bíróság a Be. 258.§ (3) bekezdés f) pontjában írt előírás alapján az indítvány elutasítását a következőkkel indokolja. A törvényszék által megvizsgált bizonyítékok, valamint a másodfokú tárgyaláson lefolytatott bizonyítás alapján a tényállás kétséget kizáróan megállapítható volt. A nyomozás során elvégzett bizonyítási kísérlet adatai, valamint az orvos szakértő fellebbezési tárgyalási előadása alapján alappal vonható le a következtetés, hogy a kábeldarab jellemzői és rögzítése folytán a gyermek súlyát elbírta volna a lócáról leeséskor, valamint esetleges megnyúlásakor is olyan erőhatást fejtett volna ki, mely alkalmas életveszélyes, halálos eredmény okozására. A bizonyítási kísérlet jegyzőkönyve szerint a nyomozó hatóság a helyszíni szemlén lefoglalt kábeldarabbal végezte el a bizonyítást, az akasztási mechanizmus modellezését. A jegyzőkönyv rögzíti azt is, hogy a bűnjelként lefoglalt tárgy további bizonyítási kísérletre az eljárási cselekmény során bekövetkezett sérülései, szakadásai, megnyúlása miatt már nem alkalmas. Értelemszerűen a bizonyítási kísérlet fokozott igénybevétele után az anyag elgyengült, el is szakadt, ezért a szakítószilárdsági paraméterek meghatározására célszerű és érdemi eredményt hozó bizonyításra a másodfokú bíróság már nem látott lehetőséget. Másfelől a bizonyítási kísérlet egyértelműen alátámasztotta az eszköznek az akasztásra, ölésre való alkalmasságát, ezért a tényállás helyes megállapításához további szakértői vizsgálatokra már nem volt szükség. Ilyen jellegű, műszaki, fizikus vagy nyomszakértői bizonyítás csak az eljárás szükségtelen elhúzódásához vezetne, ezért a bizonyítási indítványt el kellett utasítani.

A vádlott javára az eltérő tényállás megállapítására irányuló védelmi fellebbezés a bizonyítékok értékelésén keresztül támadja a megalapozott tényállást, mely eredményre nem vezethetett, tekintettel arra is, hogy a tényállás helyessége esetén a másodfokú perben eltérő tények megállapítására, a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs perjogi lehetőség (Be. 351-352.§).

A minősítés és a büntetéskiszabás felülbírálatát érintő indokolás előtt az ítéletábra kiemeli, hogy a Btk. 2. §-a alapján a bűncselekmény elkövetésekor, azaz 2010. április 7-én hatályos törvényt kell alkalmazni, mert a 2010. július 23-tól a 2010. évi LVI. törvény általi módosítást követően az új törvény enyhébbnek nem tekinthető, sőt a Btk. 83. § (2) bekezdésében írt középértékes büntetéskiszabási szabályok folytán lényegesen szigorúbb.

Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmények minősítése is megfelel az anyagi jognak.

A törvényszék helyesen minősítette a vádlottnak gyermeke, sérelmére elkövetett cselekményét a Btk. 166. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés i) pontja szerint minősülő, tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett emberölés bűntettének kísérleteként.

A vádlott elkövetéskor aktuális tudattartalmára, ezáltal szándékára, a Legfelsőbb Bíróság 15. számú Irányelvében foglaltak és a hosszú évek óta töretlen bírói gyakorlat szerint az ügyben feltárt alanyi jellegű és tárgyi tényezők alapján lehet következtetést vonni. A helyes mérlegeléssel megállapított tényállás szerint a vádlott nem volt önhibából eredően a beszámítási képességét érintő ittas állapotban, ezért a III. számú Büntető Elvi Döntésben foglaltakra is figyelemmel külön az alanyi és a tárgyi tényezők gondos értékelése után lehet megalapozottan állást foglalni a vádlott szándékáról.

A vádlotti indíték, a házastársa iránt érzett féltékenység, az erőszakos körülmények között véghezvitt „vallatás”, a terhelt komoly hatást kiváltó ölési fenyegetései az alanyi oldalon, míg az elkövetési eszköz jellege, módja, mint tárgyi tényezők tükrében a terhelt eshetőleges ölési szándéka bizonyossággal megállapítható.

A tárgyi tényezőkhez kapcsolódóan kell kitérni arra, hogy az elkövetési eszköz, vagy mód alkalmatlannak nem ítéltető. A bizonyítási kísérlet és a releváns tanúvallomások, valamint az orvos szakértői vélemény alapján helyesen megállapított tényállás szerint ugyanis a műanyag kábel olyan eszköz volt, mely a gyermeket egyszeri leesésnél megtartotta volna, sőt esetleges nyúlásnál is alkalmas lehetett életveszélyes, vagy halálos eredmény létrehozására. A csúszó hurok kialakítása, a felfüggesztés módja is mind az eszköz alkalmasságát támasztják alá, de különösen a már hivatkozottak szerint a nyomozás során végzett bizonyítási kísérlet eredménye.

A másodfokú bíróság osztotta a törvényszék álláspontját, hogy a vádlotti cselekmény a kísérleti szakba lépett s nem rekedt az előkészület stádiumában. A kiskorú sértett cselekményének helyes minősítésénél ez központi kérdés és beható vizsgálatot, megfelelő mélységű indokolást igényel.

A Btk. 16. §-a szerint kísérlet miatt büntetendő, aki a szándékos bűncselekmény elkövetését megkezdte, de nem fejezte be.

Az előkészület szabályait a büntető törvény 18. § (1) bekezdése határozza meg, mely norma szerint, ha a törvény külön elrendeli (mint emberölésnél) előkészület miatt

büntetendő, aki a bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, az elkövetésre felhív, ajánlkozik, vállalkozik, vagy a közös elkövetésben megállapodik.

Jelen ügyben a cselekmény elkövetésének megkezdését kell elhatárolni a bűncselekmény elkövetéséhez szükséges, illetve azt megkönnyítő feltételek biztosításától. A bűncselekmény elkövetési eszközének beszerzése, megvétele, az elkövetés helyére vitele, az eszköz elkövetésre alkalmassá tétele rendszerint előkészületi jellegű cselekmények. Ilyen magatartás például az ölésre szánt lőfegyver, kés, kard, balta birtokba vétele, helyszínre vitele, vagy mérgező anyag megvásárlása, megszerzése, vagy jelen esetre vonatkoztatva a kábeldarab birtokba vétele és a helyszínre vitele, valamint az akasztásra való alkalmassá tétele, tehát megfelelő erejű rögzítése. Ugyancsak előkészületi szakban marad még az akasztásos végrehajtáshoz alkalmas csúszó hurok készítése.

Az akasztásra és ezáltal a halálos eredmény létrehozására alkalmas eszköznek a hétéves gyermek nyakára helyezése, a tényállásban írt megfeszítése, mely sérüléssel is járt, az anya vérző fejsérülését eredményező bántalmazás után, a vitathatatlanul komoly ölési fenyegetések mellett azonban már túllépett az előkészületen és a cselekmény megkezdésének minősül, azaz az élet elleni bűntett a kísérleti szakba jutott.

A vádlott általi cselekvőség ugyanis már megnyitotta a halálos eredményhez is vezethető okozati folyamatot. A vádlott az elkövetési magatartás során olyan helyzetet teremtett, amikor a halálos eredmény bekövetkeztének reális volt a lehetősége, illetve a bűncselekmény által védett jogtárgy, az emberi élet közvetve veszélyeztetett volt. A rendkívüli módon megfélemlített hétéves gyermek fenyegetése, a lócáról való leugrássra felszólítása ugyanis olyan cselekményrész, mely már a cselekmény megkezdésének minősül, mivel magában hordozta az eredmény bekövetkeztének a lehetőségét, hiszen a gyermek, mint maga is vallotta, további fenyegetés hatására már leugrott volna, mely során az akasztás bekövetkezik.

A cselekmény megkezdését, illetve az ölésre megfelelő voltát támasztják alá külön és együttesen is:

- Az élet kioltására alkalmas eszköz kialakítása.
- Az anya komoly, vérző sérüléseket is okozó bántalmazása a lánygyermek jelenlétében.
- Az akasztásra az elkövetés idején feltétlen alkalmas kábel-szigetelés csúszó hurokkal a gyermek nyakára helyezése, mely ugyan jelentősebb sérülést nem idézett elő, de a kötél feszessége a feltárt sérülések, valamint a sértett vallomásának tükrében vitathatatlan.
- Különösen a gyermek pszichés állapota, fenyegetettsége, a vádlott sorozatos ölési kijelentése, az anya és a gyermek lelki zsarolása. A lócáról való leugrássra felszólítás, melynek megakadályozására és is közbelépett. Külön jelentőséggel bír,

hogy az anya meg is fogta a gyermeke nadrágját, nehogy a kiskorú eleget tegyen a fenyegetések hatására apja felszólításának

A gyermek fenyegetettségének mértékét, a fenyegetés komolyságát hűen tükrözi 2010. április 7-i nyomozási vallomása (nyomozati irat I. kötet 183. lap), mely szerint a sértett azt vallotta, hogy „... Apu mondta nekem, hogy ugorjak le, de anyu odalépett hozzám, megfogta a nadrágomat, mert félt, hogy le fogok ugrani. Ha anyu nem fogja meg a nadrágomat és apu rám veszekedett volna még egyszer, akkor magamtól is leugrottam volna, mert annyira féltem...”

Anyjának szeme láttára történő véresre verése, a kábel nyakba akasztása a reális akasztási körülmények megteremtése mellett, valamint a sorozatos, élet elleni fenyegetések hatására a hétéves gyermek nem kétségesen olyan pszichés állapotba került, mely folytán csak a véletlennek, valamint részben anyja és közbelépésének köszönhető, hogy nem ugrott vagy zuhant le a lócáról a fojtó zsineggel a nyakában.

E körülmények mindenképp azt támasztják alá, hogy az előkészületi stádiumon túllépve a vádlott ölési cselekménye megkezdődött, ezért a másodfokú bíróság helyesnek találta az emberölés kísérletének megállapítását.

A Btk. 166. § (1) bekezdésében írt büntettet a (2) bekezdés i) pontja minősíti súlyosabban, mert a vádlott az ölési cselekményt a hétéves, tizenegyedik életévét be nem töltött gyermek sérelmére követte el.

A cselekmény az eredmény elmaradása folytán a Btk. 16. §-a szerint kísérleti szakban maradt. A kísérlet befejezetlen és igen távoli, mivel a sértett csak nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett a vádlotti cselekmény következtében.

Vizsgálta a másodfokú bíróság, hogy a vádlott javára a Btk. 17. § (3) bekezdése szerint az önkéntes elállás megállapítható-e. A válasz nemleges. Az irányadó tényállás szerint a cselekménysor végén ugyan a vádlott oldotta el a zsinetet és hagyott fel cselekményével, de azt nem belső elhatározás vezérelte, hanem külső körülmények, a rendőr és a családsegítő szolgálat tagjainak megjelenése, a rendőri intézkedés kényszerítették ki. Az elállás tehát nem volt önkéntes, ezért a vádlott javára a Btk. 17. § (3) bekezdését nem lehetett alkalmazni.

Megfelel a törvénynek sértett sérelmére elkövetett cselekmény súlyos testi sértés büntette kísérletének minősítése is a Btk. 170. § (1) bekezdése és a (2) bekezdése alapján. A vádlott a testi épség megsértése kapcsán egyenes szándékkal cselekedett, a nyolc napon túli gyógytartamú sérülés lehetőségébe pedig belenyugodott. Az alanyi oldalon a vádlott által használt kifejezések, az erőszakos cselekménysorban megnyilvánuló kitartó szándék, míg a tárgyi oldalon a használt eszköz, az erőbehatások rendbelisége, és részben a sértett testtájék (fej) alapján biztonsággal állapítható meg a súlyos testi sértés büntetének kísérlete, amint azt helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság.

Egyetértett az ítélőtábla az első bírói állásponttal a Btk. 195. § (1) bekezdése szerint minősülő kiskorú veszélyeztetése büntetének megvalósulásával, a cselekmények rendbeliségével is. A törvényszék helyes és alapos indokát adta, hogy a vádlotti magatartás milyen okok folytán meríti ki a négy sértett sérelmére a kiskorú veszélyeztetésének törvényi tényállását. A vád tartalmazta tekintetében is a bűncselekményt megalapozó

tényeket, ezért eljárásjogi akadálya nem volt e sértettnél sem a bűnösség megállapításának és az anyagi jogi szempontból is helyes, figyelemmel a cselekménysor egyes mozzanatainak elkülönülésére. Az elsőfokú bíróság ugyanis nem a sértett elleni ölési cselekményt értékelte kiskorú veszélyeztetésének, hanem a gyermek előtt az anya bántalmazását, fenyegetését, a súlyos érzelmi zavarolást, mely tényállásszerűvé teszi a vádlott magatartását elkülönülten az ölési cselekmény sértettjénél is a kiskorú veszélyeztetése kapcsán.

Az élet elleni és a testi épséget sértő bűncselekménynél a másodfokú bíróság ugyanakkor a büntettek egy rendbeli voltára utalást mellőzte. A követett bírói gyakorlat szerint, ugyanis ha egy különös részi diszpozíció, törvényi tényállás csak egyszer valósult meg, akkor szükségtelen az adott bűncselekmény tekintetében az „1” rendbeli kifejezés használata (Bkv.61.4.a) pont.). Jelen esetben a kiskorú sértett sérelmére elkövetett élet elleni, illetve sértettel szemben elkövetett testi épséget sértő cselekmény tényállása csak egyszer valósult meg, ezért az 1 rendbeliség feltüntetésére nincs alap, függetlenül attól, hogy a kiskorú veszélyeztetése több rendbeli, ezért ott helyesen került sor a cselekmények 4 rendbeli voltának feltüntetésére.

Az élet elleni cselekménynél az 1 rendbeliségre utalás azért is téves, mert ha az emberölés nem 1 rendbeli, hanem többrendbeli büntett, akkor már egy külön minősített cselekményt, a Btk. 166. § (2) bekezdés f) pontjában írt törvényi egységet, a több ember elleni elkövetést kell megállapítani. Értelemszerűen az egy sértett sérelmére elkövetett emberölés csak 1 rendbeli lehet.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket alapvetően helyesen feltárta. Az időmúlás büntetést enyhítő hatása a minősített emberölés büntetében való marasztalásnál rendszerint súlytalan, azonban a vádlott több mint két éve áll előzetes letartóztatás hatálya alatt, ezért bár csekély nyomatékka, de a büntetést mindez enyhíti.

Nem tévedett a Debreceni Törvényszék, amikor a vádlottal szemben a Btk. 87. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés a) pontjának alkalmazásával a büntetés egyfokú enyhítésével szabta ki a szabadságvesztést. A törvényi alsó határtól csak kisebb mértékben eltérve, 9 évben állapította meg a fegyházbüntetés tartamát. Kétségtelen, hogy súlyos megítélésű, bűnhalmazatban álló bűncselekményekről van szó, azonban az élet és testi épség elleni bűncselekmények kísérleti szakban maradtak, a kísérlet pedig mindkét esetben, de különösen a legsúlyosabb cselekménynél igen távoli, hiszen a gyermek csak könnyebb, 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett.

A másodfokú bíróság ezért úgy ítélte meg, hogy a 9 év fegyházbüntetés tett arányos, eltúlzottan enyhének nem tekinthető, alkalmas az egyéni és általános megelőzés, mint büntetési célok elérésére és megfelel a büntetéskiszabási elveknek is.

Ezen okok miatt a büntetés súlyosítására irányuló vádhatósági fellebbezést nem találta alaposnak. Mint ahogy alaptalanok voltak az enyhítést célzó védelmi jogorvoslatok is. A gyermek sérelmére elkövetett, családon belüli erőszakkal megvalósított bűncselekményeknél az enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott 9 év fegyház enyhítése szóba sem kerülhetett.

Törvényes a maximális mértékben meghatározott közügyektől eltiltás mellékbüntetés is.

A Btk. 91. § (1) bekezdés b) pontja alapján az anyagi jognak szintén megfelel a Debreceni Városi Bíróság 17.B.2522/2008/8. számú ítéletével jogerősen kiszabott 1 évi börtönbüntetés végrehajtásának elrendelése, mert a vádlottat a kétéves próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt ítélte a bíróság végrehajtandó szabadságvesztésre.

Az ítéletnek az előzetes fogvatartás beszámítására, a lefoglalt bűnjelekre és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezései ugyancsak törvényesek.

Az öt kiskorú gyermek szülői felügyeleti jogának megszüntetése azonban téves, mert a tényállás kiegészítésben részletezettek szerint a Bíróság a 24.P.311/2010/13. számú, a Törvényszék 1.Pf.20.128/2011/4. számú ítélete folytán 2011. február 17-én jogerőre emelkedett határozatával mindkét szülő, köztük a vádlott szülői felügyeleti jogát is megszüntette. Az első fokú ítélet meghozatalakor tehát már jogerős döntés volt a szülői felügyeleti jog megszüntetéséről, értelemszerűen ezért a bíróságnak a családi jogi járulékos kérdésről már nem lehetett volna határoznia. Ezen okok miatt az ítélőtábla a szülői felügyeleti jog megszüntetésével kapcsolatos törvényszéki büntetőbírói rendelkezéseket mellőzte.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részben a Be. 372.§ (1) bekezdés alapján megváltoztatta, míg helytálló rendelkezéseit a Be. 371.§ (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta.

Az első fokú ítélet kihirdetése után a vádlott által előzetes letartóztatásban töltött idő beszámítása a Btk. 99. § (1) bekezdésén alapszik. Az ügydöntő határozat kihirdetése után a törvényszék a vádlott előzetes letartóztatását fenntartotta. A büntetés-végrehajtás tájékoztatása szerint azonban a vádlottal szemben foganatba vételre került az első fokú ítélet kihirdetése után 2012. március 21-én a Debreceni Városi Bíróság 70.B.2463/2009. ügyében jogerősen kiszabott 1 éves börtönbüntetés, ezért a beszámítást 2012. március 20. napjáig kellett meghatározni jelen ügyben alkalmazott előzetes letartóztatással kapcsolatban (Bf.II.207/2012/5., 13-14.sz. iratok).

A másodfokú eljárásban az orvos szakértő meghallgatásával és a kirendelt védő közreműködésével felmerült, a költségjegyzékbe 36-37-38./ tétel alatt bejegyzett, 21.700 Ft összegű bűnügyi költséget a Be. 381.§ (1) bekezdése alapján állapította meg. A szükséges felmerült költséget a Be. 338. § (1) bekezdése szerint a bűnösnek kimondott vádlott viseli.

Az eljárásjog és pervitel körében már hivatkoztak szerint a tanúk adatainak zárt kezelésével kapcsolatos első bírói intézkedések nem felelnek meg mindenben az eljárási törvénynek, ezért felhívja a másodfokú bíróság a törvényszéket, hogy intézkedjen soron kívül a zárt adatkezeléssel érintett tanúk idézési kézbesítési igazolásainak zárt kezelése felől a Be. 96. § (1) bekezdésében írtak szerint.

Debrecen, 2012. június 4.

Dr. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke

Dr. Gömöri Olivér sk.
előadó bíró

Dr. Elek Balázs sk.
bíró

ZÁRADÉK: A Debreceni Törvényszék 8.B.864/2010/32. számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2012. június 4.

Dr. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke